Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 914

HANOI

	Tonkin (Indochine) Chine, Siam, Japon	Inde, Egypte, Asie Mineure, Etats-Unis	Autres pays	Etranger par voie de terre	Etranger par voie mixte	Etranger par voie de mer	Etranger par avion
Một năm. .	6 $ 60	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00	
Các tăng vụ							
Các công-sở	»	1 . 00	3 . 00	6 . 00	6 . 00	»	
Sáu tháng. .	3 . 90	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 50	6 . 00	
Ba tháng . .	1 . 80	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00	
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : T. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

Une seule insertion. . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 12 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. . . 1 $ 60 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cũng là máu chảy ruột mềm nghĩ sao ?

Đã bao lâu những nhà ngôn-luận thường bàn đến cái tệ « thầy bổ đường » ở Hà-thành ta, nhưng bàn thì bàn mà cái tệ ấy vẫn càng ngày càng lệ. Trong một tháng lại ra từng đầu mươi dám trình sở Giám-thành về việc ấy mà sở Giám-thành cũng chỉ biết thấy có người trình thì cho người đem khiêng thầy vào nhà xác chứ cũng không thể biết ai là kẻ làm phi pháp mà trừng-trị hay là tìm được những phương-kế gì thiện diệu để khiến cho cái tệ ấy mỗi ngày một bớt đâu.

Cứ như cái sổ khai tử ở Hà-thành ta trong ba năm vừa rồi thì sổ khai trung-bình trong mỗi năm là 2.600 cái tử. Trong số 2.600 cái tử ấy thì trước những 120 cho đến 140 cái thầy bổ thừa nhận thành ra trong một trăm người chết có đến 5 cái thầy bổ đường.

Lại đáng thương là những cái thầy bổ đường không phải toàn là những thầy người lớn tử vô địa táng, cùng khổ đói rách mà phải chết đường, trong những cái thầy bổ đường mười phần có đến chín phần là trẻ con mà lắm khi lại cả trẻ con nhà khá. Sao vậy ? – Nhà khá mà lại phải đến nỗi mang thầy con trẻ bổ đường ru ? – Điều ấy mới nghe chắc ai cũng lấy làm trái tai, làm là chuyện. Nhưng kỳ thực có lẽ gì làm trái làm lạ, chẳng qua cũng là một cái lẽ thường vậy, vì làm nhà không chịu tâm bổ thầy con trẻ ra đầu đường xó chợ mà thành ra có bổ. Cái đó ta tại những khi chẳng may có con trẻ qua đời mà không chịu khai báo để chôn lấy cho tử tế thì thấy đứa bé có chôn hay bổ đầu đường xó chợ cũng không thể biết được nào. Việc này thực quả có như thế mà thường không ai nghĩ đến.

Lạ gì cái thói người mình nhất nhất việc gì cũng cẩu thả, khi sinh con đã không khai đến tức con qua đời lại cho là chẳng lẽ đã không khai sinh lại khai tử ; hay hoặc trước có khai sinh mà sau đến lúc phải khai tử cũng không muốn, cho là trẻ con không làm gì, khai báo lôi thôi sinh chuyện, chắp kinh cùng phải tòng quyền mới được, cứ âm hành đi cũng xong. Cho nên có nhà chẳng may mà có trẻ con qua đời thì hay giao cho phu điếm đem chôn trộm. Song vụng trộm cũng khó, ban ngày đã không chôn trộm được, ban đêm lại sợ đem đi xa ngộ gặp linh tuần-cảnh hay linh trinh-thám trông thấy cho là mang đồ ăn trộm lại bắt chẳng. Bởi vậy hễ ra đến đường mà trông trước, trông sau không thấy ai thì thường phu nó xúp kíp tìm đến những chỗ vắng vẻ hèo lánh mà bỏ thầy đứa bé ở đấy. Bỏ xong lại nói dối với nhà có đứa bé chết rằng có chôn tử tế, nhưng nói sao thì người ta cũng hay vậy chứ biết thực hư thế nào. Và chẳng đầu thế nào thì cái lỗi ấy cũng nên trách ở như nhà có đứa bé ấy trước, vì tự mình cũng đã muốn rảnh tay không muốn bàn buông chi người chôn thuê. Chỉ thương thay cho đứa bé là đầu xanh không tội-tình gì mà khi qua đời gặp phải những sự tàn nhẫn ngược đãi như vậy. Đứa bé ấy khi ra đời hay khi qua đời cũng hồn nhiên không biết ra đời cũng vì nhân-sự mà qua đời cũng bởi thiên-mệnh thời tội ác vì ai mà đứa bé phải bêu thầy như thế vậy.

Những người chết con mà để đến nỗi thầy con phải bêu ở đầu đường xó chợ thì thực không còn có lương-tâm chút nào, những người lấy thi sánh với cầm thú cũng không hơn gì, vì như thế thì ra chỉ biết có sự vui thú trong nhất thời dục thôi mà không nghĩ gì đến những cái kết quả của sự thỏa dục ra làm sao và mình đối với những cái kết quả ấy thì có những sự gì là chức trách.

Vì bảo vì tội nghèo thì nghèo đến đâu mà không thể chôn được. Việc mai táng ở Hà-thành này đã có hội Hợp-thiện, nếu cứ nhà cùng khổ thật thì hội cũng chôn cho không mất tiền. Xưa nay bao nhiêu những thầy bổ đường cũng đều giao cho hội Hợp-thiện chôn cả. Nghĩa-địa của hội là một cái nghĩa địa lắm phức, mục-đích cốt vẫn để giúp những nhà nghèo trong lúc bối rối có người mất mà không sẵn có chỗ chôn.

Hay lại bảo rằng không ngại ở như sự chôn mà chính ngại ở như sự khai báo. Nhưng khai báo thì có khó gì. Xưa kia còn bảo rằng thật khai thì phải vào sổ phố trưởng, không có phố trưởng không xong, chứ ngày nay thì những sổ khai tử đó tòa Đốc-lý làm, ai có việc phải khai cứ đến tòa mà khai chứ chẳng đem hai người làm chứng đến là đủ. Sự khai báo miễn cứ khai thực, người ta hỏi điều gì cứ thực mà nói, đừng có quanh co giấu diếm gì. Khai xong rồi, nếu mình không biết cách thức xin giấy mà thế nào cho có thể được giấy chôn thì cứ hỏi Tòa, Tòa cũng bảo. Tòa vẫn sẵn lòng chỉ bảo cho những người có việc chóng được giấy, những người có việc cứ làm theo lời chỉ bảo là được chóng khó gì.

Nếu là nhà khá thì cũng là mất tiền chôn sao không chôn lấy mà lại thuê người đem vùi rập một xó. Hay cũng sợ phiền mà lại sợ phiền nhất là sự khai báo chăng ? – Nếu thế thì nhà khá chúng nhờ nhà cùng, hơn nhau họa chỉ có manh áo bát gạo là hơn, chứ tấm lòng cũng đem tôi như nhau cả.

Nhà nghèo cũng mà làm những sự trái với đạo nghĩa cũng không khỏi được là có tội, huống chi là nhà khá ru ? Nhà khá thì khá hơn người ta vì cái gì, mà sao đến sự phiền cũng sợ.

Và chẳng khá giả, hay nghèo hèn cũng đều là người cả, đã là người thì phải ở sao cho ra tư-cách con người mới được, chứ nếu chỉ biết có một sự tiện lợi mà không nghĩ gì đến đạo nghĩa thì không những không hơn gì giống cầm thú mà có khi xảnh với cầm thú cũng không bằng. Sao không xem như giống hầu, khi một con bị bắn chết thì con khác kiếm cách tha ngay xác đi để cho người đi săn không lấy được. Giống hầu còn biết thế nữa là người. Người, đối với người thì cùng ở với nhau trong một nhà mà thấy người ta từ cô vô thảo, lúc chết không ai nhìn nhau, cũng không nỡ vứt người ta ra đường mà phải chôn cho tử-tế, huống chi là máu chảy ruột mềm, tay đứt ruột xót, nỡ lòng nào mà vứt đi cho cam. Vậy làm người cốt ở chữ tâm, nếu không phải là gỗ đá mà còn có tắc lòng thì đừng làm những sự trái với nghĩa đạo như vậy. Hại-nỗi chúng sinh những nhà từ-thiện cũng còn quyện tiền hoặc bỏ tiền ra mà chôn cho từ-tế, huống chi.....

THUY THIÊN

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 24 Mai 1923

Giờ mùa hạ

Hôm hôp về giờ mùa hạ bắt đầu thi hành từ chiều năm thứ bảy rày.

Quốc nghị thẩm phán

Nguyên-lão nghị-viện họp làm quốc-hội thẩm phán để xét việc ông Cachin tăng nước người về đảng đại-đồng, về đảng tả chính phủ, và về đảng phản-đối võ-lực.

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux ngày 25 Mai 1923

Tại Bảo-lâm-viện

M. Porto Riche trúng cử vào Hàn-lâm-viện. Ông được 16 phiếu mà ông Louis Bertrand được có 13 phiếu. Ông có soạn được nhiều bản kịch, thiên hạ coi là những bản-kịch kiệt tác ngày nay, nhất là hai bản-kịch *Amoureuse* và *Le passé*. Ông thế chân cho ông Lavisse.

Hội kỷ niệm Pasteur

Sáng hôm thứ năm tại rạp chớp bóng Gaumont có chiếu một phim ảnh về sự-nghiệp và các sự phát-minh của ông Pasteur cho học-sinh các trường học ở Paris coi.

Việc nước Thổ-nhĩ-kỳ

Báo *Les Débats* nói rằng các quan nước Thổ cấm lúc mặt trời lặn rồi thì các tàu ngoại-quốc không được vào các hải-cảng của nước Thổ.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-Âu

Báo *Le Temps* nói rằng M. Venizelos và M. Ramboid lại hội-nghị riêng với nhau.

Viên đại-biểu nước Hy-lạp tên là Alexandris hội-nghị riêng với đại-tướng Polié.

Viên đại-biểu nước Thổ tên là Hassan Bey ở Paris trở về, nội ngày hôm nay sẽ tới Lausanne.

Hội Vạn-quốc

Hội-đồng Tư-vấn của hội Vạn-quốc coi về việc buôn các chất độc, đã cử M. Léon Bourgeois làm trưởng ban. Hội-đồng bắt đầu làm việc ngày hôm nay.

Việc nước Đức

Cái phong trào đình-công ở Dortmund lại tăng lên. Ngày hôm thứ tư, số thợ đình công có tới 40.000 người. Thợ thuyền nhiều mỏ ở trong miền Bochum cũng theo cái phong-trào ấy. Ở Geisenkerchen, nhân-dân theo các hội đồng Đại đồng đến đốt sở cảnh-sát. Năm người chết, sáu mươi người bị thương.

Báo *Le Temps* có phản-đối những lời của các báo nước Đức đổ lỗi cho nước Pháp đã gây nên sự rối loạn trong hạt sông Ruur. Báo ấy nói : Việc rối loạn ngày nay có hai duyên cớ : Một duyên cớ về đường tinh-thần. Các nhà quyền-binh nước Đức đã xui-giục nhân dân phản-nghịch với quân lính nước Pháp, thành ra nhân dân tại phần nghịch với quân lính nước Đức. Vậy các nhà cầm nước Đức gây nên thì nước Đức lại phải chịu vậy. Một duyên cớ về đường vật-chất : La nước Đức đã gây nên việc này việc khác làm cho đồng tiền mất giá của nước Đức họ xuống bằng đồng tiền của nước Áo.

Sau báo ấy kết luận rằng nước Đức muốn cho được yên ổn, thì nay chỉ có một cách là thôi dùng chống-cự Pháp đi một cách thụ-động như ngày nay nữa.

Việc nước Afghanistan

Các nhà cầm-cân nước Pháp tên là MM. Goucher và Fodetin đã bắt đầu đào ở chỗ thành Kaboul cổ. M. Goucher giáo-sư tại Cao-đẳng học được ở Sorbonne đã xin được đặc quyền về việc đào đề khảo-cổ ở Afghanistan trong một hạn là 30 năm.

Nước Pháp với nước Bỉ

Vua Albert nhận lời báo-hộ cho việc định làm lễ trọng thể chôn tại nghĩa-địa Lacken gần thành Bruxelles một người tử vì đoàn nước Pháp tử-trận tại đất Bỉ trong trận đại-chiến mới rồi.

Việc nước Anh

Phần nhiều các báo Anh Pháp hoan-nghênh M. Stanley Baldwin và M. Stanley Baldevin định duy-nhất chánh-đảng thủ-cựu, mà mấy người vì M. Lloyd Georges mà đứng riêng ra ngoài, ông cũng tại định đem M. Lord Curzon lại giữ bộ ngoại vụ, và Lord Derby giữ bộ chiến-tranh.

Hoa-kỳ với nước Nga

Đảng Xã-hội Hoa-kỳ hội nghị ở New York có đầu phiếu ưng chuẩn một tội phản đối việc 40.000 người về Xã hội bị giam ở nước Nga, và yêu-cầu chánh-phủ Xô-viết bắt cứ chánh-sách bạo ngược ngày nay đi.

Dùng mạt-cưa làm chất nuôi súc-vật

Mới rồi ở Hoa-kỳ mới kế cứu việc dùng mạt cưa làm chất nuôi súc-vật.

Mạt cưa để nguyên như là một chất thô sẽ ăn không tiêu mà cũng không thể ăn được. Nhưng nếu đem mình với một thứ nước chua pha lỏng mà làm cho nó thành ra chất đường, thì có thể dùng làm chất nuôi súc-vật được.

Ninh mạt cưa như thế, thì chế được một thứ nước đường lại đem trộn với cái bã, cùng các vị ăn khác, thì súc vật cũng chịu ăn. Về làm thế nào cũng phải trộn với các chất khác, vì nguyên một chất đường không thể nuôi súc-vật được. Phải trộn với các chất về loài mỡ và về loài lông trắng trứng mới đủ nuôi thân thể.

Hiện ở Hoa-kỳ đã thí-nghiệm nuôi bò cái bằng chất mạt cưa chế như cách nói trên này, thấy cho bò mọc nhanh, thì vẻ nở cũng không kém, mà thịt cũng không sút đi.

Người ta xét ra trong các thứ mạt cưa, thì mạt cưa các thứ cây về loài cây thông tốt hơn cả. Cái cách chế mạt-cưa làm chất nuôi súc-vật này, cũng giống như cách người Đức dùng để làm cho rơm nuôi súc vật có nhiều chất bổ hơn.

Tin Trung-hoa

Ngày 18 Mai 1923

Tin Sầm-xuân-Huyên

Sầm-xuân-Huyên nhờ người điện cho Tôn-trung-Sơn rằng Thẩm-hồng-Anh làm phản, hắn không nhận trách nhiệm

Tin Hứa-sùng-Trí

Hứa-sùng-Trí đã đem quân tới Quảng-châu.

Tin Trần-quỳnh-Minh

Trần-quỳnh-Minh thế « Thẩm-hồng-Anh thua trận luôn mãi, một số bộ-thuộc phải động đề mong khôi-phục cái thế lực của mình đã mất từ trước.

Quốc hội nghị-viện

Trương-thiện-Tăng đặt tiệc mời quốc-hội toàn-thể nghị-viện, nói thác là vì Cố-duy-Quân, nhưng kỳ thực chính là vì mình.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu bố ra một số tiền là 20 vạn để mua lương-thảo, tổng-khởi lập lại Cao-bắc-điểm.

Quốc dân đại-hội

An-môn quốc-dân đại-hội, người đến dự hội kể có mấy nghìn. Quốc Phủng-ngọ : Tướng ở Nam-quyền cũng tiến vào trong thành, đu-binh thị-uy.

Tôn đại-nguyên-soái

Hôm sáng rõ điện cho Tôn đại-nguyên-soái, ưu dùng Chân-Lỗ làm tỉnh trưởng, Sưu-trung-khởi làm tài-chính sanh-trưởng, Đỗ-tăng-trạch-Nhu làm quân-vụ, Dương-tây-Nhâm làm tỉnh lập ngân hàng hàng-trưởng.

Ngày 12 Mai 1923

Ngại giao tổng trưởng

Lê-nguyên-Hồng và Trương-thiện-Tăng nhân vì ngoại giao khẩn-bách, đã điện cho Cố-duy-Quân, giục cố nhiệm chức ngoại-giao tổng trưởng.

Có tin rằng Thổ-nhĩ-kỳ-Anh thua trận luôn mãi, đã chịu bỏ sang Giang tây

Bắc-kinh chính-phủ

Ngô-bội-Phu điện cho Bắc-kinh chính-phủ nói việc đối với Nam-phương vì không xác-định phương-châm, để đến nỗi thất-bại, vậy xin bộ lệnh thảo phạt.

Tin Tào-Côn

Tào Côn sai Vương-thừa-Mân làm Toàn-quyền đại-biểu đi sang Sơn-hải-quan để cùng Tôn-liệt-Thần nghị hòa.

Tin Trương-tác-Lâm

Trương-tác-Lâm đề tuyên-cáo cùng quân Trực-lệ khai-chiến.

Tự do diễn đàn

Sao cho khỏi mắc tiếng nhờ ?

Bản-quán tiếp được bài này của một viên cựu sinh-viên ở trường Cao-đẳng, nhờ cậy nguyên-văn đăng báo :

Trong báo *Courrier d'Haiphong* ra ngày thứ bảy 19 Mai vừa rồi có bài xã-thuyết bàn về hạng du-thủ du-thực ở các thành phố ta. Trong bài đó tác-giả có tìm ví những nguyên-nhân gì mà ở các thành-phố thường có lắm những hạng đó hơn là chốn thôn-quê, và theo ý tác-giả thì một cái nguyên-nhân lớn nhất lại tại kém đường giáo-dục. Lời bàn rất xứng-đáng, và nếu duy trì được nền đức-dục xưa kia thì cũng là một phương thuốc hiệu-nghiệm làm cho chốn thành-thị bớt được những quân du thủ du-thực đi được

Trong bài đó có một đoạn tác-giả nói rằng : « Về sự đức-dục suy kém ấy, nếu cứ nhìn những hạng thiếu-niên ở Hanoi thì cũng rõ, mà hạng thiếu-niên ấy lại thuộc về bậc thượng-lưu trí-thức tức là những học-sinh trường Cao-đẳng. Khi đi đường bỗng gặp đám phụ nữ nào thì tự-do chọc cành khích tay, chỉ gặp người nào có thể trừng-trị được thì mới chịu nhường bước mà thôi. » Xem mấy dòng đó ai là người có chút tâm hồn lại không phải dừng lại mà suy nghĩ xem lời ấy có đúng hay không, và tự hỏi mình làm sao lại có người bình-phẩm bọn thiếu-niên anh-tuấn của nước nhà như vậy.

Xét cho kỹ thì ta nên nhận rằng lời bình phẩm đó tất không phải là một lời nói bậy mà là một câu vu oan, là một câu viết trong khi có điều chi tức-giận. Tác-giả đã hạ bút viết thế tất cũng phải suy nghĩ kỹ-càng, cẩn-thận, tất đã một đôi khi được mục-kích những sự nhỏ-nhặng của một vài cậu thiếu-niên nào đó chứ chẳng không !

Nay đã có người bình-phẩm ta một cách không hay như thế, không lẽ ta cứ để người ta mà làm ngơ cho được. Tuy rằng lời ấy chỉ nói những kẻ không hay mà thôi, chớ không phải là một lời nói trúm cả bọn, song ta phải biết con sâu bỏ dầu nồi canh, một người không ra gì có thể làm nhơ danh cả bọn. Vậy thì bọn thiếu-niên nước nhà — đây là bọn sinh-viên trường Cao-đẳng — phải làm thế nào cho khỏi mắc tiếng nhơ mà người ngoài đã buộc vào cho ta như thế ?

Muốn thế ta phải xét kem vì dân lại có người bình-phẩm ta một cách quá sự nghiêm-khắc như vậy.

Trước nết ta ở tầu-hàng có lắm hạng nhỏ-nhặng, đi đường rất nền, ăn mặc rất chuộng, bao giờ cũng hợp cái thời-trang sau rốt, mới thoạt trông thấy tất ai cũng phải bảo ta những bậc an-nhàn, những hạng học rộng biết nhiều đã tràn-lan được cả văn-minh Âu-Mỹ ngay nay trong bì ngoài có nhiều người lại tương lầm ở các sinh viên trường Cao-đẳng, vì cũng chiếm chiếu Áo-phục rong đường, cũng buổi, buổi cắp sách đi học. Nhưng ngờ đâu đó chỉ là hạng công-tử bột, suốt ngày ăn rồi có rỗi gì, chỉ ngày ba bốn bữa ngồi lê lện đường quyền ăn rồi ngủ, chỉ mong cái tiền ở nhà gửi sang để đề làm ra vẻ công bọn khuê các mà thôi. Có lẽ phần nhiều vì những bọn đó thế đó thực ấy mà lỗi người tưởng lầm là sinh-viên Cao-đẳng, rồi mới sinh ra cái lời bình phẩm trên kia. Nhân nói đến sự đại-lộ-giả mạo này kỳ-quả lại cũng đáng nhớ-nhác, không những thế là đủ cho xem đó không sai nay rành khỏ mong gian. Có một anh chàng cơ-hồ cũng tốt-nết, song phải một nỗi đối đặc cẩn mai, muốn hỏi một cô nữ-sinh kia làm vợ, song có nay là một người có ý kén chọn kỹ càng, nếu không phải là một tay sinh-tuấn thiếu-niên thì cô không kai nào hạ cố. Chàng kia vì thế sơ bay mưu lập kế, cho người phao-ngôn lên rằng mình được vào học một bậc trong trường Cao-đẳng, rồi may mấy bộ Âu-phục. Mỗi ngày hai buổi chàng tay mang cặp sách rất to tinh như sĩ học, cách ăn mặc, giọng nói đoán rõ ra một trang tuấn nhã, làm toễ ít lâu, rồi chàng mượn người đánh tiếng ; có nữ-sinh kia cũng ưa mẹ lấy làm vừa ý đẹp lòng. Sau khi nghênh hôn lễ thì thì chàng liền tuồi thác ở nhà, nói rằng không muốn học nhà thì nói nữa, quyết ở nhà theo việc công thương. Có kia lấy làm ngờ nhiên khuyên bảo thế nào chàng cũng cuồng ngông, sau vỡ ra mới biết là mắc mưu chàng Sở... Ấy đấy, bây giờ thường có lắm kẻ mạo danh lối lừa người, khiến cho nhiều khi lắm lầm mà có người phải mắc tiếng oan.

Vậy thì cái câu bình-phẩm nghiêm khắc ở trong báo ấy lấy ra có lẽ một phần do ở tại công-tử bột ; nhưng mà ra đó. Song nói thế có phải là bảo rằng lời bình-phẩm ấy rất oan không ? Không, không phải thế. Nay

của đảng tôi, trong bọn sinh-viên với cốt nhân đến bài phản nước Nga. | ...người gõ cửa bước vào phục xuống | Việc bà đốc trường Nữ-học tây xin | Ai ngờ mùa hè lại không có | Một trường quan Lào. — Quan

Do you want more words like this? Click here to get started!

những con ghẻ đó mà làm cho hư hại cả dân cũng, mà cũng chính vì có một vài thầy không đứng dắn kia nên mới có cái lối bình-phẩm tồi-tệt đến danh-giá của một bọn người đáng kính đáng yêu làm mang tiếng chung cả các sinh-viên Cao-đẳng. Lời nói thẳng này có lẽ làm cho mếch lòng phật ý lắm người, song trung ngôn nghịch nhĩ là thường, và xin ai nấy biết cho rằng chỉ vì lời bình-phẩm ở tờ báo Tây kia nên mới có mấy lời trong trực-cảy vậy.

Nay đã tìm được vì lẽ gì mà có lời bình phẩm trên kia thì bọn thiếu-niên anh tuấn — Sinh-viên trường Cao-đẳng — phải làm thế nào cho mất được cái tiếng không hay ấy? Thiết tưởng chỉ có một cách là mình tự giữ mình mới được. Mình phải giữ mình sao cho đồng-bào khỏi trông gà hóa quốc, khỏi lấm mình với phường cộng-tử bội mà ngày nay giải rắc khắp nơi. Muốn thế thì cái cách ở chỉ chỉ cần mình phải sao cho khỏi thường mất, cái cách nói năng cần mình sao cho khỏi trái tai, nghĩa là khi ra ngoài ta phải giữ gìn lắng ít từng lí để cho thiên hạ không bình phẩm ta chê bai vào đâu được. Lại những khi ta gặp những quán đội lối, ta nên hết sức bài trừ đề cho thiên-hạ khỏi vì rủi ấy mà nghi oan cho một bọn người có học-thức giáo-dục hẳn hoi.

Mấy lời trên này không phải là dám có ý khuyên nhủ ai đâu, vì đã ở trong Cao-đẳng ta học đường thì những sự tầm thường ấy ai là chẳng biết; song chỉ vì muốn làm cho mất cái lối bài-khích ở tờ báo tây kia, nên mới bàn trên tờ báo, mong rằng các bạn thiếu niên hiểu thấu không lấy thế làm phật ý mếch lòng cùng nhau ta giữ lấy nhau để người ngoài không còn có chỉ mà bài bác nữa.

H

Động đất ở Kamtchatka

Từ ngày tháng Février đến giờ ở Kamtcha ka cả thảy có 95 lần động đất. Ngày 16 Avril đất động mạnh đến nỗi lò than ở trong nhà đề ở chỗ này chuyển ra chỗ khác, và vùng đá ở ngoài bể bị vỡ mà quãng tác trên 100 Ngày 18 Avril các xưởng Demby bị rủy hoại mất cả. Ông chủ nhiệm xuống ký tên là Szolin, vợ ông ta, ba người Nga, và năm người Khách bị một cái sóng quẹn đi mất. Tàu nhỏ và nhà của nhiều cư mất hẳn. Nước sông Kamtchatka chảy cả vào khe đất nẻ ra, đây sông chẳng còn tí nước nào cả. Đường giao-thông mắc nghẽn. Hiện nay chưa biết các xưởng Seisume và Nichoro ra làm sao. Sở vô tuyến-điện đây những vàng đá ở dưới bể bị nêm lên. Hai cái miệng núi lửa Avatchinsk và Ostrinoy xem chừng nay mai sẽ phun lửa lên.

Sở thiên-văn ở Manille có nói : Trong bán đảo Kamtchatka có 16 cái núi lửa. Hiện nay lí ra có 10 cái đương động. 16 quả núi lửa ấy đài độ 600 kilomètres đọc miền duyên-hải phía đông giải đất Kamtchatka Vậy động đất ở đây hay có lắm. Trong thế-kỷ trước đây một mình quả núi Krjutschewskaja cũng phun lửa đến đội đến 17 lần cả thảy.

Tin sau cùng

Bordeaux, ngày 26 Mai 1923

Tòa Nội-các Poincaré

Ngày hôm thứ tư, Nguyên-lão nghị-viện hợp làm quốc-hội thẩm phán có tuyên cáo rằng quốc-hội không có quyền xử án những người về đảng Liệt-đồng, thì quan Poincaré đã xin quan Giám-quốc cho tòa Nội-các từ chức.

Nhưng quan Giám-quốc Millerand cố ý lưu quan Poincaré lại để ngài theo đuổi cái chánh-sách của ngài, mà mới đây thủ-dân nghị-viện đã biểu-đồng-tình một cách rõ rệt, thì quan Poincaré lại thôi, không từ chức.

Hội kỷ-niệm Pasteur

Chiều hôm thứ năm quan Giám-quốc đã đặt lễ tiếp các viên chức trong Hàn-lâm-viện Đại-pháp, trong hội Y-học hàn-lâm, trong viện Pasteur.

Sáng thứ sáu ông bác sĩ Roux cùng bảo quyền ông Pasteur có tiếp các quan khách đến thăm phần mộ của ngài. Buổi chiều có đặt lễ trọng-thể tại Cao-đẳng học-đường Sorbonne do quan Millerand chủ tọa.

Cavite, ngày 24 Mai 1923

Anh với Nga

Có tin rằng nước Anh đem những hãm đương bạm nhỏ, và những tàu phun Dardanelle nhà.

Hy-lạp và Thổ-nhĩ-kỳ

Tiên ngoại giao thượng-thư nước Hy-lạp nói rằng nếu nước Thổ bất dụng khí-giới mà giải quyết cái vấn-đề bồi khoản thì nước Hy lạp cũng dùng thuận. Nếu nước Thổ nhất quyết đòi bồi khoản, thì trong tuần lễ này phải bỏ cuộc bản quốc tại Hội-đồng giảng hòa sẽ phải triệu về.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Nhân-tình ngẫn-lục

Kim tú Cầu

(Tiếp theo)

Tú cầu nghe nói song-thân cam tiếng đính-ninh, thời miễn cưỡng vâng lời, về đến phòng thêu của nàng, một mình khoẻng vắng canh chầy, đăng xa nghĩ nỗi rủi may rưng rưng sau nầy không biết thế nào mà đương ; so người dân gặp gỡ cảm chi đề cho tình duyên lắng lu chưa thắng đã dứt, mình không phụ bạc người là cũng như phụ bạc, thế nào cái tin nầy đã lọt vào tai chàng Ngọc-lan, chàng biết cho ta là không thề nào trái lệnh cha mẹ được mà dựng thử cho ta, nỡ nào làm chi, nẫu như chàng không chẳng một niềm đan đón thăm sâu, trách ta lỗi hẹn, thời ta cũng liều tính mệnh cho cam với tình.

Đoạn chàng Ngọc lan ở quê nhà nửa năm trở ra, chính ngày tháng-nghênh có Tú-cầu, vạn quí nhà Vương-thị bày đặng đồng đủ, kẻ qui người sang, lễ vật uy-nghi, trước sau rộn rịp, quân hầu toán áo nón tấu, một đám rước dâu rất linh đình, ai xem thấy cũng cầm tắc khen ngợi, tiếng cười reo tiếng pháo nổ vang rầy mới vừa trời. Trong đám nàng trâm nghìn người đương vui vẻ bỗng có một tiếng thở dài nghe rất cảm-động, ai nấy lấy làm lạ, đều quay đầu mà nhìn xem. Có kẻ nhận ra nữ người thợ ở làm áo-não tức là chàng Ngọc-lan vậy, rồi tiếp đó : tâm nước đổ-qua, tiếng sanh-ca dìu dặt xe ngua ồn ào, không còn ai biết kẻ đau đớn đó đi về đâu mất ; còn nàng Tú-cầu từ khi đẹp phải trái-giá không bao lâu chi đó vị quan-trước lấy được thiên bồ ra ngoài tỉnh. Dịp đâu may mắn lạ đường, tiền-vô lại bất được mấy tên giặc cướp bên thăng thường luôn hai ba trật, danh dự càng nồi, sự nghiệp càng to, chính phủ hợp với quê hoi xưa phụ-thiên có Kim Tú-cầu khi trước, cho nên ông tự phụ lắm, đi đến đâu khoe khoang với chúng bạn rằng mình tinh thật số.

Ông nguyên có hai người con trai là con cả Tú-cầu, người lớn tên là Kim-bảo, người nhỏ tên là Kim-lộc tuổi 14, 15 ; hiện cũng có cho đi học trường trong thành, nhưng tính hai cậu trời bằng, chỉ ham đua tranh cách ăn chơi sang sướng, nay đàn mai hát, tối rượu sớm trà, còn công đâu mà nghĩ sự học hành, lạ chi các nhà thế-phiệt thường ngại mình sinh trưởng phú qui, của nước liền non, chẳng chơi cũng chẳng thiệt, con mình là nhờ cái vinh-quang của mình rọi xuống cũng nên cho chúng nó nẫm trải cái mùi khoái lạc trên đời, e biết sống đến mai mà đề cả khoái đến mỗi ». Ấy cái tập-quán hư hèn đem thân sang là thế thế ; lại ai muốn bèn thúc con cái học hành về đường chính kinh, tập luyện những cách lao-động cho quen, đến có một vài người biết lo biết làm đối ti thời đề cười cho là bọ chăm-cụ điền-xá nữ. Bởi thế nên các sự nghiệp mỗi đời người trước kinh doanh ra, lại đã có một đời người khác kế thừ chung lưng nhau mà phá đổ, hình như cái thiên chức của người sau lắt phải tuần theo cái công lệ vậy, không phải chỉ một nhà họ Kim mà thôi, trong khoảng giữa chừng mười lăm năm về đây đã thấy một vòng nhà cửa ngày nọ như kia mà nay cái về điền tàn như tổ, khiến người bàng-quan đi ngang qua đó lắt phải chạnh lòng cảm kim truy tích thương tiếc cho ai. *Dĩa xưa xe ngựa hồn thu-thảo, nền cũ lâu đài bóng tịch dương.*

Ở nhà Hương-sư Thanh-hóa có cảnh chùa xưa nữ làm trên đỉnh núi, hoa cỏ đủ hiu, rừng cây thưa thắng, xung quanh làng xóm đều xa cả. chỉ có con sóng nhỏ nhỏ ngày trước một cửa Tam quan thường ngày có các chuyến thuyền buôn qua lại mà thôi, trong chùa chỉ bốn năm đi vãi với một bà sư cụ, một hôm chuông trống mới xong thời bỗng thấy một người con gái chừng mười chín đó năng nức nỉ khóc thưa rằng : « Tôi là con gái nhà lương gia xấy bị sự « tai nạn, theo thân-phụ đi về quê nhà « đến nửa đường gặp kẻ cướp giật, tiền « của lấy hết, xô đẩy xuống sông, khi « cha con phân rẽ thời không hiểu « sống chết thương nào, một mình trôi « nổi đến đây, dám nhờ lượng rộng « từ-bi thương kẻ cô-khổ lưu tạo, « may sau trứng phùng dầu mọc có « khi, ân đức ấy muôn đời giữ tạc ».

Bà sư nhìn người con gái, so quần lược mười, xem ra dáng con người phất-thới, cũng đã lòng yêu dạy rằng ở đây cửa phật cũng không bợp gì, nhưng muốn đưa cục khổ nàng không chẳng nỡ thế mà làm ngơ nên nhờ vài tuần cũng được, rồi đó hỏi tin tức sẽ nhắn tiếng quyền đưa về

Người con gái mừng rỡ lau nước mắt đi xuống liền sau mà xấy quần áo.

Bà sư bảo các vãi lấy cơm nước cho người con gái ăn. Bát cơm với một quả cà muối nàng bưng bát cơm ăn, tại nghe có tiếng gõ cửa mạnh, trong chùa ai nấy mất chăm nhìn nàng. Người con gái lại phục xuống gối bà sư mà khóc xin nhờ cứu giúp. Người con gái nói lấy chẳng đành theo con đó, trầm lay bà lấy lời che chở mà cứu sống cho.

(Còn nữa)

Bạm-Phương, tổ sử Hoè

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 26 Mai 1923, giá bạc ở Hà Nội được định là $ 1.00

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 26 Mai 1923* : 3%, 57,80. — 4%, 1918 01,85. — 5%, 1915-1916 75. — 5% 1920 89,05. — 6%, 1920 91.

Tin tàu. — Tàu *Sikiang* tới Haiphong ngày 26 Mai 1923, hồi 10 giờ sáng.

Quan Toàn-quyền tại Trung kỳ. — Quan Toàn-quyền đã tới Dalat chiều hôm qua.

Lễ kỷ-niệm Pasteur. — Bên-quán nhắc lại rằng tối hôm nay có cuộc nhóm kỷ-niệm sơ-tử mừng ngày kỷ niệm Pasteur và sáng mai hồi 9 giờ tại nhà hát Tây sẽ có cuộc diễn thuyết của quan Phó Toàn-quyền và quan Học-chính-cộng-trưởng Jeanbin. Buổi lễ ấy sẽ có phường nhạc đánh đến giúp việc.

Câu chuyện ngày hội Pasteur

Ngày hội Pasteur có lẽ nóng lắm nhỉ! Có lẽ nóng thực nhưng cái nóng ấy có ảng phải là một lẽ để khiến cho ta sáng mai không đi hội tại nhà hát Tây được. Các bệnh lính chịu cực khổ đã nhiều còn được nữa là thế nào? Vả nay hết thảy đâu đâu cũng mở hội Pasteur thì chẳng phải là để cho các bịnh lính sau này đỡ khổi những sự cực khổ khác nữa đấy ru ? Chẳ ý cái nghĩa hội này là thế thì chúng ta há chẳng cố gắng chịu nhọc, chịu bỏ tiền ra ru ? Cái nghĩa đó thật phải lắm vậy.

Phát phần-thưởng. — Đến ngày chủ-nhật 10 Juin sẽ phát phần thưởng cho các học-trò Tây Nam tại rạp hát Tây ở Đồn-thủy. Cũng như mọi năm, các trường Pháp-Việt thi chỉ có những phần thưởng ưu-hạng và danh dự mới phát tại đó mà thôi, còn các phần thưởng khác thì ở trường nào phát ngay ở trường ấy. Nhưng mà chương-trình thế nào chưa định xong hẳn.

Hội đồng ủy-viên thành-phố. — Trong những vấn-đề bàn tại kỳ hội-đồng ủy-viên thành-phố ngày 23 vừa rồi nên thuật lại những việc này :

Việc đi cải đài Monument à la France. — Quan Đại-lý ro đọc cho hội-đồng nghe một bức thư của quan Toàn-quyền chuyển giao cho hội-đồng xét lời thỉnh cầu của hội-đồng phong-cảnh xin kíp đi cải đài kỷ-niệm cuộc bảo hộ (Monument à la France) đi nơi khác.

Tuy quan Đốc-lý không hề, còn thì hội-đồng đồng thanh bảo rằng hội-đồng không dự biết đến việc ấy và xin cứ y lời đã định trong kỳ hội-đồng ngày 24 Avril vừa rồi.

Việc xin tiền trợ cứu. — M. Ng-v-Biên bị chảy nhà xin thành-phố một số tiền trợ-cứu vì sự thiệt-hại chảy nhà. Hội đồng xét rằng thành-phố không phải trách-nhiệm về việc chảy ấy.

Còn 3 người Tây nữa xin tiền trợ-cứu thì hội-đồng cũng bác cả.

Việc Hội-chợ. — Về việc Hội chợ thì hội đồng cử MM. Abor và Hoàng-quang Hương vào hội-đồng trị-sự cuộc Hội-chợ.

Việc đặt tên phố Nhà-chung. — Theo như lời bàn của hội-đồng năm 1919 thì phố Nhà-chung đổi làm phố Lamblot. Nay cố Deparalle thay mặt đức cha Gendreau xin rằng lí ra một phần phố ấy lại cho đặt tên cũ thì hội-đồng định rằng phố ấy từ phía Trường-thi đến Nhà-thờ nay lại gọi là Rue de la Mission (phố Nhà-chung như cũ).

Việc máy đèn. — Hội-đồng định bàu một ban dự án chi độ về điều đã bàn ngày 4 Avril trước cho phép tiêu 2.300.000 francs để mở rộng thêm nhà máy điện.

Việc đánh thuế thề. — Hội-đồng cử MM. Normandin và Hoàng-kim-Đăng vào hội-đồng xét việc xếp đặt các phố trong việc đánh thuế thề.

Việc dựng đài kỷ niệm cho ngạch khố xanh. — Ông nội-trưởng hội Ái-hữu Tây ngạch khố xanh có trình với Hội-đồng rằng từ năm 1912 hội có định chung tiền dựng một cái đài kỷ-niệm các quan giám-binh cùng viên chức và binh lính trong ngạch khố-xanh đã tử trận, nhưng gặp buổi chiến-tranh vừa rồi cho nên việc ấy lại chưa thành. Đến nay lượng ở bên Pháp đã gửi sang thì hội xin thành-phố một khu đất. Hội-đồng đáp rằng có hai chỗ là khu đất ở trước một sở Thương-chính đường bờ sông và một khu ở vườn hoa Raymond phố nhà Chung thì hội chọn lấy một.

Việc máy nước và xây cống. — Sau hết có một việc rất quan-trọng là việc máy nước và xây cống.

M. Abor có hỏi về việc khởi máy cái máy nước ở đầu phố Rialan và Carreau ở phố Đồng-khánh và phố hàng Long cùng là việc xây cống ở phố Borel vân vân.

Quan Đốc-lý đáp rằng hai cái máy nước trên nay bỏ đi vì là vô dụng, cho nhà rất đắt đỏ có máy nước riêng cả rồi còn cái thứ ba thì đi đi chỗ khác và chỉ khôn tạm thời mà thôi. Việc xây cống ở phố Borel thì nay đã có rồi, còn như việc đóng nước ở chỗ đường Rollandes và phố hàng Đồng-thọ-nhuộm giáp nhau thì hãy hàm lại cũng cho có hai đường chảy ; một đường để cho nước mưa chảy và một đường để cho nước rửa rảy ở các nhà chảy. Việc xây những cống ấy thì duy có những nhà chuyên môn đã thạo rồi mới có thể làm được, vậy Hội-đồng định rằng sẽ bàn với một nhà chuyên nghề làm cống ở bên Pháp rồi tính liệu việc xây cống ấy.

RÀ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bắt cứ năm nào, bọng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2659 a *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Khuyến khích việc trồng cây

Quan Thống-sứ vừa thông tư cho các quan canh-lí đến tỉnh và quan chánh đốc-học Sơ-đẳng Bảo kỳ một tờ chu-tri về việc khuyến khích trồng cây. Trong một số sau, bản-quán sẽ lược dịch cái tờ chu-tri rất hay ấy.

E Corval chán-nhàn đi Vân-nam-phủ. — E Corval chán-nhàn đến ngày mai thì lên Vân-nam-phủ, chừng một tháng sẽ về Hanoi rồi đi nơi khác.

Ngạch Cai-trị — M. Lemasson, quan cai-trị hạng ba ngạch Đông-pháp nay bổ đi Công-sứ tỉnh Bắc-ninh, thay M. Monnet là quan cai-trị hạng ba về nghỉ.

KÍNH CÁO

Phường quỹ-thuật của Bruch Anh Edna là một nhà quỹ-thuật trứ danh bắt đầu làm trò ở rạp Palace ngày thứ tư 23 Mai hồi 21 giờ.

Chương-trình có nhiều trò rất vui. Trong một tuần lễ phường Bruch Anh Edna là một phường đi đến đâu cũng được hoan-nghênh, nay tới Hà-nội làm trò một tuần lễ tại rạp Palace, thiên-hạ đến coi đông lắm.

Hỏi giá chỗ ngồi tại phòng lấy vé.

Gái 12 tuổi đã biết bỏ nhà. — Sở Cẩm đang cho đò xét về việc Thị-Đang 12 tuổi ở với bà phó Bảo lấy hoa trăm bạc đi đâu mất.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà bốn (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng mời người bệnh, rất sạch sẽ. Cẩm các bệnh người lớn và trẻ con.

6 *c.* 1632

Ngạch Võ-tuyền — M. Đỗ-văn-Trương, thư-ký hạng sáu ngạch võ-tuyền nay đề ra ngoại-ngạch, lấy thước quan chánh kỹ-sư Nhà đồ dụng.

Cái nạn xe-bò — Sáng hôm qua, hồi 9 giờ 45, có cái xe-bò chở rượu của nhà Hommel, do tên Ban 28 tuổi đất, lên này bỏ xe không đất cho nên bai con bò lồng lên đánh đổ mấy cái xe đạp ở trước nhà la ga, phải một cái hại lắm. Hai con bò cứ chạy lồng lên không có người đất, mất độ 50 thước mới bắt lại được may không đã phải ai.

Con nhà ai? — Sáng hôm qua người ta thấy một cái xác con trai mới đẻ vứt ở đường Thanh-giám, trước cửa văn-miếu.

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT

Một cái nhà ở đường Gambetta, số 79, đất rộng 1150 thước vuông, trong có nhà ở kiên cố thuê được 30 $ 00 một tháng. Bán cả nhà và đất giá 5 $ 25 một thước vuông.

Hỏi tại số 26, Đường Gia-long, Hanoi.

3593

Đua xe đạp. — Cuộc đua xe đạp tối hôm nay sẽ bắt đầu từ 9 giờ tại trên trường thi ở đường Paginier. Phường nhạc binh sẽ khai đồ sẽ đến thổi giúp cho thêm vui lắm.

Thi tốt-nghiệp tại trường Cao-đẳng Sư-phạm. — Sáng hôm nay đã hết kỳ thi viết ; đầu bài ra hôm qua và hôm nay như sau :

A. — Ban Văn-chương

I. — Văn-chương

J.-J. Rousseau nhất toute valeur éducative aux fables de La Fontaine et se gardait de les faire connaître à son Emile, les trouvant « sous leur apparence naïve « maliaisées à comprendre et moralement dangereuses. Lamartine dans la préface des « Méditations » a confessé sa répulsion d'enfant enthousiaste et tendre pour ces fables dont la forme lui paraissait aussi sèche que le fond.

Est-ce à dire que les fables de La Fontaine ne soient jamais à la portée des enfants ? De l'étude de leurs caractères tels qu'ils vous sont apparus à travers vos lectures, vous tirerez sur ce point d'intérêt pédagogique la conclusion qui vous semble raisonnable.

II. — Lich-sử và Địa-dư

a) Exposer à grands traits la reconstitution de l'empire colonial français au XIXe siècle — Terminer par un tableau géographique de cet empire à l'heure actuelle.

b) L'établissement de la royauté absolue en France.

B. — Bản khoa-học

I. — Toán-học

a) Soit un cercle de diamètre donné A B = 2R de centre O ; déterminer une corde A M = x de manière qu'en tournant autour de AB le segment de cercle A1M et le triangle O A M engendrent des volumes équivalents.

b) Le P. P. C. M. de 2 entiers a et b est 54, la fraction a/b = 3/8 Calculer a et b.

c) Résoudre le système : $y = -2x + 4$, $y = \frac{x-7}{2}$

Interpréter ensuite graphiquement le résultat au moyen des représentations graphiques des variations des 2 fonctions :

$y = -2x + 4$ et $y = \frac{x-7}{2}$

Démontrer que les 2 droites ainsi obtenues sont perpendiculaires.

II. *Vật-lý và vạn vật học*

L'alcool ordinaire

Propriétés physiques — Alcoométrie (Déterminer la teneur en alcool d'un liquide fermenté) — Propriétés chimiques — Fabrication de l'alcool — Fermentation alcoolique — Fermentation en général. — Action sur l'organisme.

Nhảy xuống bể tự tử. — Trong số 60 người lính tập Bắc-kỳ được mãn hạn ở Saigon ra kỳ tàu *Orénoque* vừa rồi, khi gần tới Tourane thì có một người nhảy xuống bể. Bấy giờ người trong tàu kêu ngay lên và có một người lặn xuống bể và tìm thấy tên chó đứng ngay tàu lại và nắm phù phao xuống để cứu với nhưng người ấy bị sóng đánh rạt đi mất. Thế là chuyến tàu này từ Saigon ra có hai sự rủi ro, lần thứ nhất là một hà đâm ầm ora ra bến ở Saigon hại chân ngã xuống sông, nhưng may vớt ngay được không việc gì.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc đua ngựa. — Để ngày mai chủ-nhật, còn một kỳ đua ngựa nữa là hết mùa. Chương-trình như sau này :

Giải Pasteur : chạy 1400 mètres.

Tên chuồng ngựa :	*Tên ngựa :*
Blanche	Long-sơn
Hue	Dente d'or
Q.-L.-Thanh	Terime
Bắc Giang	Victorieux
Bleue	Vĩnh-yên II
R. H.	Perrhus
Ng-huy-Hợi	Azur
Ng-văn Nhân	Pili
Rouge	Dédé
Cyrnos	Psyche
— d —	Bảo-đại

Giải Gladiator : chạy 1800 mètres

Blanche	Castouille
France	Chocolat
T. D. Tư	Ngọc-hà
— d —	Sidi
Lê-đình-Tiến	Long-mi
R. B.	Phidias
Đ. K. Long	Sept-Pagodes
— d —	Pleiades

Giải của phòng Thương mại : chạy 2500 mètres

Blanche	Condottières.
T. D. Tư	Tuất-hè
Bleue	Đông-triều
R. B.	Coco
Ng-huy-Hợi	Fol amour
— d —	Rizadin
Cyrnos	Nanhin
Rochè	Bégum

Lính nhà thuốc — Trưa ngày 24 chiếc tàu nhà S. A. C. R. J. C. ở Quảng-yên về có chở 40 người lính nhà thuốc. Trong số đó còn một vài người bị thương về trận lụt đã với lính Sen-đầm ở ngoài Quảng-yên bữa nọ. Họ ở đây 11 lần rồi sẽ xuống tàu lên đi Syrie.

Số tàu đậu trong cảng. — Số tàu đậu trong cảng ngày 24 Mai như sau này : Marquese, tàu của Chính-phủ ; — Oré-ogue, Caravelles, Doaumont, Affon và Vinh-an là tàu Pháp ; — Long-hà, Bắc-mai, Newchwang là tàu Anh ; — Amert, Psomin là tàu Trung-hoa.

Đã có người nhận. — Mười hai cái tranh ảnh mà ngày hôm qua có người đem lại nộp sở Cẩm thì ngày hôm nay có người đến bắt được hai cái. Trần-thị-Tốc nhà ở phố Đầu-cầu, lại lĩnh nhận, nói rằng hôm đi xe bị quên.

Vẫn cẩm đồ. — M. Trần-trương-Châu làm nghề thợ tiện, nhà ở ngõ Quảng lạc số 17, đem lại số Cẩm nộp một cái vẫn cẩm đồ, nói rằng nhặt được ở trong ngõ ấy.

Vẫn cẩm. — Có một cái xe bò của ai bỏ ở đường cái thì sở Cẩm cho mang đi một chỗ riêng.

Trộm — Tên Ng-v-Hạnh, 45 tuổi, nấu bếp, nhà ở phố Paris số 15, có đơn kiện lại sở Cẩm về việc mất trộm nhiều quần áo đáng giá 13 p 20.

(Xem tiếp tờ thứ tư)

Thủy-tiên ta!!!

Vừa rồi tôi có tiếp được mấy cái thư của các ngài ở tỉnh xa gửi đến hỏi mua *thủy-tiên ta* mà trong thư thì không nói rõ là thứ thủy-tiên nào, nên tôi không biết mà gửi cho các ngài được. Vậy tôi xin các ngài khi viết thư cho tôi thì nói rõ là thứ thủy-tiên nào, thì tôi mới gửi cho các ngài được.

Nay kính cáo.

Tin vật. — Tên Lam-s Kau, 16 tuổi, đánh lịch Trung-quốc, vô gia-cư và nghề nghiệp, bị thằng gian về tội đu thề đa thư.

Tên Đặng-v Nhan tức Tun, 42 tuổi, làm phu, nhà ở An-biên, thấy có cái thường lên Huế làm nghề coi địa mà k lấm ăn, nhưng trong khi chưa có ai đón rước thời cũng lại làm nghề bát-phương tức là nghề đón nhà trỏ cửa ngõ, xây hướng bếp v. v.; làm nghề ấy chẳng đợi ai đón rước, cứ đi qua lại trước cửa nhà người ta

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

鋪金銀南

BIJOUTERIE — ORFÈVRERIE

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

58 43, phố Xe-điện (Rue des Pipes) Hanoi.

Thủy-tiên ta!!!

Vừa rồi tôi có tiếp được mấy cái thư của các ngài ở tỉnh xa gửi đến hỏi mua *thủy-tiên ta*, mà trong thư nói hiện đã trông thấy bày tại bản-hiệu. Vậy xin kính trình các ngài rõ, bản-hiệu quả có *thủy-tiên ta* thực, nhưng đều gọt sẵn cả, hoa đã nở cả rồi, chỉ vì không có mùi thơm mà cũng không bán cho ai cả; ấy tức là hoa giấy để bài-trí trong khi thừa-tiếp các ngài đến chụp ảnh.

Số 18, đường Thành, là nhà kính của bản-hiệu «THỤY-KÝ». 2048

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo khoa học nhiên mà nay chứ không
như có mấy thứ thuốc về nhưng hình là lạm
lão được cho trẻ con và người ta tin khen thì
không ai có thể tin được!

Xin xem xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lo!!!

Ngày o a g 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Hiệu này đã được phong của MONTÈS quí ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gửi cho qui được phong chế-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

錄

膠憲三年五月初七日內奉閣
批炤得兩內大鎮侍會鑫
有製補酒御用頗有丸膳
嘉獎藩旨經試御用頗日糸
以示欽此

內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo ai có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người tìm dễ tìm kiếm. Có các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Tin vặt. — Tên Lam-a Kan, 16 tuổi, dân tịch Trung-quốc, vô gia-cư vô nghề nghiệp bị tống giam về tội du thủ du thực;

Tên Đặng-v Nhua tức Tưa, 42 tuổi, làm phu, nhà ở An-biên, thấy có cái ô thì khi người ta hỏi lại trả lời ấp úng, nên nghi tình cũng bị tống giam.

Tên Dương văn-Dung 40 tuổi, vô nghề nghiệp, phạm luật vi-cảnh.

Đều sẽ đem ra tra hỏi và đưa ra tòa án nghị xử.

BẮC-NINH

Mồng chín đầu đâu thì về hội Gióng. — Từ hôm mồng 8 ta cho đến mồng 9 giời nắng đỡ như thế, mà nhà quê kẻ chợ kéo đi xem hội đông lắm, nào xe bò, nào ô tô ngồi đông chật ních. Đám hội hơn 2 giờ chiều mới bắt đầu rước. Ở hai bên bờ đê những người đứng xem và các hàng quà hàng bánh ngồi đông như kiến. Thế mà người ta nói rằng năm nay cũng là hội lệ đó thôi.

PHỦ-LÝ

Công tử phải đòn. — Mới rồi ở phố Qui-lưu có một vài Bột đương khi chiều hôm đứng trước nhà hóng mát, chẳng may lại có một cô thiếu nữ qua đường, Bột ta ngứa mồm, phao ngay mấy lời phong-nguyệt, ngờ đâu người thiếu-nữ đó cũng chẳng phải người xa lạ, thấy nhời khinh bạc liền đối lại những giọng chong chua! Bột ta trện quá phát phiền, quá giận mất khôn, giở ngay ngón võ. Tuy trong cá nắm tay dập hoa vùi liễu, cũng còn hàm có ý tiếc ngọc thương hương! Chẳng dè con gái vụng suy, tức giận chạy về đem gia-nhân áp đến cửa Vợ Bột trong nhà thấy sự lôi thôi cũng ra là lối, Bột trước kia đã tinh vài đầu cúi mặt, song sau tức chẳng đã lại phải đem thân ra cửa, những toan giở những ngón gì. Ngay lúc đó thì có mấy cái nắm tay lực lưỡng của gia nhân cô thiếu-nữ, đánh cho một trận nên thân. Bột thấy thế bất khả đương liền lại tính đến ba mươi sáu chước.

Có người biết tấn kịch ấy mới tặng cho Bột mấy câu rằng:

Rõ đồ mặt dạn mày dầy,
Đ đêm lần cũ g có ngày gặp ma!
Các vai bột-bẹt lành nha,
Này gương tày liếp để mà soi chung.
Thế cũng tiên rồng!!!

Nợ tình chưa trả cho ai. — C một cậu quan-viên nọ, với một cô ả đào kia, đương khi thanh khí nhẽ hằng, cậu mến cô tình ý mặn, ông tư trang cũng khá. Cô say cậu tiền-trình vững chắc, trai trẻ đương vừa. Hai bên ý hợp tâm đầu, cô sửa tiền lưng, liền sắm sửa trầu cau, biển hàng phố để chứng cho ... mình đã định ước trăm năm cùng người quân-tử. Những tưởng treo gương gửi thịt, la sinh đã vẹn gương nguyền, nào ngờ thầm lắm phai nhiều, một phút đã ra chềnh mảng. Cậu thì quá chơi thua thấy, bán cố hết cả những trang-liêm vòng bột của cô, sau lại dan díu với một người hồng phấn đã hoàn-lương mà đối với người xưa ra chiều lạnh nhạt. Sóng gió bể tình, chồng chung ai dễ. Cô nọ thấy thế đã mấy bận lôi thôi, đến sau một hôm cậu quan-viên ra tiễn người mới ra về Nam, vì người đó cũng đã có chồng cô tình mò bắt được quả tang, liền dằng xé xảy ra tấn-kịch tranh phu ở trước ga xe lửa! Sau đó cô nọ làm đơn đi kiện, cậu kia thấy thế liền cùng với một người bạn là một thầy Lý đến bắt ngay nhà bên cạnh, để trêu người chọc tức cho cô ả đầm chơi. Quả nhiên cô nọ xông xộc chạy ngay vào, túm lấy cậu kia để bắt đền ân vạn! Thầy Lý cả lòng vì bạn, liền lập ngay làm thời hội-đồng! cho gọi tuần đinh đến dàn xếp oai-nghiêm, dọa sẽ làm biên-bản. Cô nọ nhát gan sợ trốn, song cũng lý lại một bài hành-văn! Ôi! nợ tình chưa trả cho ai, mà sao đã vội đem lòng đen bạc. Thế mới biết chữ chung tình là cái vô-tình! Những thủ-đoạn đong đưa lừa lọc của Sở khanh, ở đời này thật đâu cũng thấy!!!

VIỆC KINH-ĐÔ

Trường Quốc-học. — **M. Patris** giáo-sư hạng nhất quyền chánh-đốc học sơ đẳng Trung-kỳ nay kiêm cả chức đốc-học trường Quốc-học kể từ ngày 13 Mai 1923 cho đến hết vụ nghỉ hè.

Thầy địa nói láo. — Ở Huế người ta thường thấy một ông lão chừng 60, 70 tuổi, hình thấp râu dài, thường thấy đi lại khắp cả các lối phố phường thành thị, ấy là một ông thầy địa mà biết làm cả nghề tướng số và làm thuốc. — Ông ấy ở đâu miền phà quê thường lên Huế làm nghề coi địa mà kiếm ăn, nhưng trong khi chưa có ai đón rước thời ông lại làm nghề bát-phương tức là nghề đóng nền nhà trổ cửa ngõ, xây hướng bếp v. v.; làm nghề ấy chẳng đợi ai đón rước, chỉ đi qua lại trước cửa ngõ người ta nhắm nhía một đôi hồi rồi lấm lét ... người trong nhà cũng ra hỏi, hoặc ông bảo những người đàn bà trẻ con ở trong nhà ấy, để tỏ rằng mình là ông thầy địa mà nhà ấy đóng hướng xa, hoặc là cái bếp cái cửa gặp phải hướng bao là bất lợi, có lắm khi ông nhắm chừng trong nhà nào toàn những người mê tín dị đoan thời ông lại dọa dẫm và nói những điều tai họa bất kỳ làm cho trong nhà phải khiếp kinh mà mời ông vào ngõ, nhân đó mà bày bịa xây hướng nọ trở hướng kia rồi cũng lấy được món tiền khá.

Bữa nọ ông vào một nhà thầy phán ... ở phố Gia-hội, khi vào thời trong nhà chỉ có vài người đàn-bà con trẻ ông nói rằng cái bếp nhà ấy rất bất lợi mà nội trong ba hôm nữa thời sẽ có động hỏa. Nghe lời thầy thầy đều kinh khiếp, liền tiếp rước thầy vào khoản đãi tử tế để cậy thầy làm cho tiêu tai diệt họa rồi đền nghĩa đáp ơn. Dè đâu vừa khi ông Phán về trông thấy sự khoản đãi thạnh tình một người khách lạ mình chưa từng biết tên hỏi tỏ ngọn ngành thời ông phán cũng ra cách khiếp sợ rồi đến trước thầy vòng tay cúi mặt mà bẩm với thầy mấy lời rằng: «Thưa tôn sư nếu đã biết rằng cái bếp nhà tôi bất lợi như thế thời xin tôn-sư hãy nói cho biết hiện nay cái bếp của tôi xây hướng nào? Nếu tôn-sư nói trúng thời tôi sẽ tin cả, ông thầy nghe có ý sợ, nhưng đã lỡ ra thời cũng giả cách đánh tay một hồi rồi nói trật nghĩa, ông phán liền mời thầy ra ngay. Ấy là thầy hết nói láo.

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Qui quan mới tới. Tàu *Hanoi* tới bến hôm 8 hồi 7 giờ có quan đại-tá Verdier sang khám xét về binh gia ở bản hạt. Quan giáo-sư Carré sang thay cho quan giáo Ruoz đốc-học trường Albert-Sarraut đổi đi nơi khác và quan cai-trị Rougier sang nhậm chức chánh văn phòng.

Ngày kỷ niệm bà Jeanne d'Arc. — Năm nay ra về long trọng hơn mọi năm, ở giờ sáng hôm 13 bắn 21 tiếng súng. 7 giờ điểm binh tại trước của nhà thờ, có thiết lập cái rạp bằng lá để các quan ngồi xem. Đúng 7 giờ quan đại-tá Verdier và quan chức ... Quesnel dạo vòng binh do quan ba Messimi và quan giám binh Ferez dẫn. Đoạn quan đại-tá gắn bắc đẩu bội tinh (đệ ngũ đẳng) cho quan tư thầy thuốc Martin, 8 giờ ở nhà thờ đức cha Gauthier làm đại lễ, 4 giờ chiều bắn 21 tiếng súng và các lính tây đá bóng thi và các trò chơi ở bãi nhà thương.

Hỏa tai. — 7 giờ tối hôm 13 ở xóm nhà lá của những người đi đạo cách trại lính tây 200 thước cháy to quá. Vì mấy hôm nay giời hanh, nước thì xa nên khó chữa lắm, trong một giờ rưỡi đồng hồ cháy hết đến hơn 20 cái, chưa xét rõ vì đâu mà xảy ra. Lính tây và lính bản địa, chữa mãi mà cũng không tắt được. Những lúc lâm nguy thế này mới phục tấm lòng dũng cảm của các quan, và các lính. Lại khá khen thay đồng bào ta có ông thông Tuấn ông giáo Giản và ông cai La thật là can đảm, xông vào đám lửa mà cứu.

Lại tức thay cho dân bản địa xem đông nghìn nghịt chẳng nhúc nhích lại còn ra vẻ sung sướng cười đùa thích chí. Thật cháy nhà hàng phố bằng chân như vại.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có rằng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi đi mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

舖金寶南

BIJOUTERIE – ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHẾ TẠO: — Vàng, xuyến bạc, phấn giấy đeo đồng-hồ, giây truyền, dán gậy, cán ô, túi-bạc vỷ thuốc lá, hộp thuốc lào, vỏ diêm, v. v... bằng vàng dùng tuổi đúng cân và toàn bạc nén. Có nuôi thợ khéo đề làm hàng tân của qui-khách đặt tối-riêng.

BÁN: Vàng diệp Vĩnh-thịnh-long, mặt đá thực đủ các mùi), ngọc-thạch, giây đeo thẻ ngà, giây kim-khánh giây kim-tiền đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kền, v. v.

Buôn bán chắc chắn, cốt lấy sự tín cẩn làm gốc. 2042

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Có cả gạch xây nhà bán.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2046 MAO-THỊNH kính cáo.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thượng thọ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca, Port-Said Ai-cập, Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1$00

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 32.

Giây nói số 236

3015

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấn có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nói số 807 2073

興 CHẤN-HƯNG 眞

[Chinese line, illegible]

(Printed upside down:)
nhà ở phố hàng Bạc, số 30, Hanoi, có tiếng
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

2065

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công ty làm giúm việc ấy cũng được.

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 43, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922.

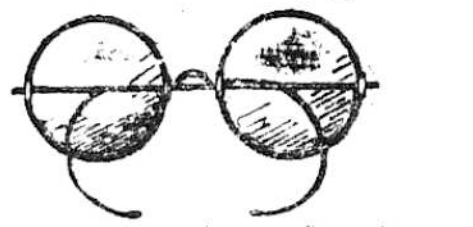
Có catalogue riêng qui-khách muốn xem xin viết thơ về hàng bản-hiệu sẽ gửi biếu.

HUILE-PEINTURES-VERNIS
MARQUE DÉPOSÉE
COQ D'OR
GIU-ÍCH + HAIPHONG

Hiệu GIU-ÍCH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các mùi đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2080

Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÀNH ĐỒI-MỒI

Cả cước mỗi cái 3$50 và 2$50

Hộp bằng allumiuium 0$70

BÁN TẠI:

TONG-YUNE-TAI

49 Phố hàng Ngang Hanoi 2040

敎 由 琛 默 必 濟 點 東 等 藥

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm sạch mát mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, hễ phải lở sảy quảng sâu xương tai chảy nước khoét, thâm lỗm ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, bôi đều khỏi cả, lọ nhớn giá 0$50, lọ nhỡ giá 0$30, lọ nhỏ giá 0$15, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thần hoàn, đều là bản hiệu mới tìm cho ra cả, mà kỳ Hội chợ Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều. Các hàng tạp-hóa và các hàng bào chế các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã nhận định có bán hộ xem sau này: hiệu *Mỹ ... Ích Lợi*, 156, phố hàng Đồng. Sở báo cáo lá, 42 phố hàng Đồng, hiệu *Sinh ... Đường* 13, hàng Đồng, nhà in *Đông ... ấn quán*, 82 hàng Gai, nhà in *Thực Nghiệp ấn quán*, 43, phố Hồ Hoàn kiếm, hiệu *Đông Hưng Tiến* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp ...*, hiệu *Hạnh Hoa-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12, hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường* ... 14, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia Long*, 18, phố Tiền-tiền, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 69, hàng Bồ hiệu *Quảng-Lợi* 23 ..., hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Chợ nhớn cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phượng-Đình* 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trung*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Bát đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Tường*, 62, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-lan* 35, hàng Sông Nam định, hiệu *Vọng An* phố Yên thế tỉnh Yên bay, hiệu *...-xương* phố Việt lợi tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phúc-yên, hiệu *Xuyên-chi* sở may áo tỉnh Vân-nam, hiệu *Tai-Cheong*, 41 Wing lok, Hong kong. Các nơi kể trên có bán hộ cả thuốc thấp sao ngoài và các thuốc cần dùng khác nữa, đều cũng niệm cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG

Số 2/1 phố Tiền an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)

Cẩn bạch

1020

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON 2050

Một thú quà mới để biếu các Quý-khách

Mùa nực năm nay bản-hiệu có chế ra nhiều kiểu mũ mới, thật nhẹ, thật đẹp và hợp thời-trang, lợp bằng vải trắng, vải kaki và alpaga; giá hạ hơn mọi nơi; mời các ngài chiếu-cố thì bản-hiệu lại xin tặng thêm một cái quạt rất là có ích trong khi mùa nực.

Nay kính

AU BONHEUR DES TONKINOIS

HẢI-CHINH

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

Do Võ Phi Hùng Tạo Lập HS Petrus Ký (67-74) Hướng Dẫn Chiều Đặng. Chụp không Xén Xua Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

CÔ TA. — Ô kìa ! chết ! chết !

CẬU TA. — Không sợ ; tôi uống thuốc Quinium Labarraque ; uống thuốc ấy người ta khỏe bằng thần Hercule.

Sau mỗi bữa cơm uống một cốc con rượu Quinium Labarraque, thì chẳng bao lâu mà người ăn mọc dần dần cũng hồi sức lại được. Những bệnh một khoẻ, những bệnh xiu mãn lâu ngày, dai dẳng đến đâu cũng chữa được một cách chắc chắn và êm đềm. Dùng thuốc ấy thì những bệnh nọt dai đến đâu cũng chẳng bao lâu mà khỏi.

Vì vậy, những người yếu đuối, hoặc vì đau ốm, hoặc vì làm lụng khó nhọc, hoặc có việc gì thái quá mà thân thể phải lụy nhược ; những người thanh niên lớn lên chóng quá mà sinh ra kém sức khỏe, con gái không lớn, lên được, đến bà sau khi sinh sản, ông già bà cả thấy thể yếu đuối, những người mắc xịt hoặc lao lực quá sức, đều nên uống rượu Quinium Labarraque. Nhất là những người mới ốm nặng dậy lại càng nên uống lắm.

Các hàng bào chế đều công có bán rượu thuốc Quinium Labarraque, chai nửa 2 f. chai lớn 5 f.

Chính-điểm : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

THƯƠNG CẢM

Chúng tôi lấy làm thương cảm bà cô nào chẳng những đều biết rằng quanh thân-thể Leroy, là thầy thuốc, coi các nhà thương ở Ba-lê mới tìm được một thứ thuốc rất công-hiệu chữa những bệnh không ngờ được, hiểm độc gần, hiểm gia, đánh trống ngực, khó thở, đi làm cho chết được vậy, cho là được rất tầm thường và được tin tưởng.

Quan Bác-sĩ Leroy ngài bào thuốc Nourinase vậy đông mà chữa bệnh không ngờ được đau đớn tới rất là công hiệu. Thực là một thứ thuốc rất tốt, không nguy hiểm gì cả, mà ở xứ nóng đông thì lại càng tốt lắm.

Ở các hàng bào chế và đều có bán cả.

1854

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được tòng quí-khách mến cho là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất qui để trị các chứng bệnh như : kém ăn, ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người gầy-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Casses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng : Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, trắp, quả, vân vân. Các thứ đồ nết như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

2087

HIỆU ĐÁN ĐỒ VÀNG BẠC
泰 LỢI-THÁI 利

116, Rue des Changeurs, 116
HANOI

Kính trình quí-khách các tỉnh được biết rằng : Bổn-gia vàng cao ba thứ thượng, vậy khi các ngài hỏi gia mua bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép về đặt trước độ 10 ngày, nhà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt mà giữ được giá bao phải chăng.

2060

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu CORONA của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu GUIONEAUD Frères bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giòng ngon mà lại thơm. Hút thuốc lấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đời hiệu CORONA không bo bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu CORONA cũng không thấy khó chịu trong ti-vi.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI :

GUIONEAUD Frères

HANOI — HAIPHONG

2058

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral-Courbet (phố Lê-côm)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội. Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thùng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp qui-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH :

Một bữa ăn không rượu	1$00
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	15.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đến nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày qui-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

Có buồng cho thuê ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

P. DIÊM, Chủ-nhân

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Hồ, Hanoi

客人竹牌門面進行內利京東

Chúng tôi kính trình các quý khách khắp lăng Bắc chẳng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt, nhẹ in quả cầu chim lồng, vàng, điêu khắc thuốc tài, đẹp, vân vân.

2° Một bọn nhiều kiểu để các thứ mặt, mặt đeo mặt trăng, mặt vàng, mặt mới là cây, vân vân. Lại có đủ các kiểu đồng bằng vàng tây, gong học vàng, gong đồi mới, vân vân, quí khách đến ta mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treo tường, đồng-hồ báo thức, đồng hồ chăm-cầm, vân vân.

4° Một bọn chân sẽ đến nữ, lụ sứ, bát sứ, bộ sứ để thờ-tiên hay là bày cảnh cũng được và tứ bình vân vân

5° Hiệu bọn đồ nữ-trang ở Bắc tinh sang.

Giá thứ hàng mới nay kể sau xin trăm này chỉ có tới xin bán hạ giá, mong xây nên quý-khách nhân-có cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Gần các đồ sứ trang, nhẫn hồn, ngọc ngà, vàng thì không kể, chúc các quí khách chẳng đi thường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Hồ, số nhà 28, Hanoi.

Đó rồi lại sắp đến mùa bức rức, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở vân vân... cùng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nóng ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiện tòa án trong sang. Hanoi

149

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Đó nầy cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tứ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hàng-khôi-thần thuật hết đầu đuôi sau khi tương-biệt cho phò-mã *Triệu-cầu* nghe, và bảo rằng :

— *Lưu-công* bảo tôi cứ nhận là con *Doãn công* không nên nói rõ họ tên, sợ bị *Đỗ-man hung-phục* nó hãm hại. Hiện nay tôi đang giúp việc tại *Triệu-vương* phủ. Vừa rồi tôi được gặp hai vị phu-mẫu mới bỏi *Chu-thông* để đi sang *Triều-tiên*, và *Mạnh* biểu-nuynh ngày đêm lo-phiền, điều lấy thật là lỗi tại tôi, tôi rất lấy làm hối hận.

Hàng-khôi-thần nói xong hai hàng nước mắt chảy xuống dòng dòng. Phò-mã *Triệu-cầu* thở dài mà than rằng :

— Thôi còn nói làm chi nữa ! chẳng qua tội-lỗi tự nhà *Hoàng-phủ* tôi cả, để đi lụy đến nhà họ *Hàng*. Bây giờ công-tử bắt-tất phải giấu họ tên, khi về tới kinh-thành thì một nhà lại được cùng nhau sum-họp. Tờ chiếu-thư của thái-hậu ban, tất là tự tay thảo-mẫu tôi thảo, con *Phi-giao* khó lòng mà được sinh-toàn. Nhà *Hoàng-phủ* tôi sau này chưa biết trị đến tội gì cho đáng.

Tô-đình-tuyết phu-nhân và *Lưu-giễn-ngọc* phu-nhân nghe nói đến cơ ý xót thương. Các nữ-tỳ hầu tiệc, mọi người cùng ngồi uống rượu. Khi uống rượu xong, nghe báo có các quan vâu vũ đến bái-yết. Phò-mã *Triệu-cầu* sai người mời vào, ân-cần trò-chuyện.

Vệ-đình-bưu thuật nỗi gia-biến cho nghe và nói :

— Nhà tôi chẳng may gặp nỗi biến cố như thế nầy, khi vào tới kinh thành, thật không mặt mũi nào mà trông thấy gia-tỷ (trỏ *Vệ-đình-ngọc* vương-phi) nữa. Tôi định chờ cho đại-sự thành rồi, bấy giờ sẽ liều một lưỡi gươm mà xuống suối vàng cho rảnh !

Phò-mã *Triệu-cầu* khuyên-giải mà rằng :

— Xin quan nguyên-soái chớ lấy làm phiền não. Cái nỗ-lực nầy thật gây ra tự nhà *Hoàng-phủ* tôi.

Chuyện trò hồi lâu, rồi *Cao bí* bỗng đứng dậy nói với phò-mã *Triệu cầu* rằng :

— Từ xưa đến nay, phép dùng binh bao giờ cũng cần phải thần-tốc. Vậy sáng sớm ngày mai, phò-mã nên khởi-hành tiến Kinh.

Phò-mã *Triệu cầu* nói :

— Quan trưởng-sử nói cần lắm. thật là cao-kiến, nhưng còn đất *Thanh-châu* này cũng cần phải tìm người phò-thác mới được.

Cao bí nói :

— Tôi đảm bắt tài, xin tình nguyện giữ *Thanh-châu*.

Phò-mã *Triệu-cầu* mừng-rỡ mà rằng :

— Nếu quan trưởng-sử chịu giữ *Thanh-châu* cho thì tôi còn lo-ngại gì nữa !

Ngày hôm sau, trời mới gần sáng, phò-mã *Triệu cầu* giao *Thanh châu* cho *Cao-bí*, rồi truyền lệnh cho đại-đội quân, mã theo *Hàn-vương* và *Triệu - vương* thẳng đường tiến về Kinh-địa.

Khi tới ngoài thành, phò-mã *Triệu-cầu* truyền đóng quân lại, sai người đem thám xem tình-hình trong thành thế nào. Lại nói *với Hàn-vương* và *Triệu-vương* thảo một bản tâu dâng thái-hậu xin vào triều-kiến.

Hàn-vương và *Triệu-vương* khen phải, rồi bảo *Hàng khôi-thần* thảo một bản tâu. *Hàng khôi-thần* vâng mệnh tức-khắc thảo ngay. Lời văn trau-tuốt không cần phải chữa một chữ nào cả.

Khi *Hàng-khôi-thần* thảo xong bản tâu, đưa cho phò-mã *Triệu-cầu* xem. Phò-mã *Triệu-cầu* tấm tắc khen ngợi rồi đệ trình *Hàn vương* và *Triệu-vương*.

Hàn-vương và *Triệu - vương* khen rằng :

— Văn-tài mẫn-tiệp, mà lời nói cũng đắc-thể, nhưng còn việc đem bản tâu vào đăng thái-hậu thì bây giờ biết sai ai ?

Hàng-khôi-thần qui xuống, khóc mà nói rằng :

— Xin điện-hạ sai kẻ hạ-thần.

Phò-mã *Triệu cầu* nói :

— Biểu-đệ vào đến trong thành, nên bảo hai em tôi mau mau định ngày để mở cửa thành cho quân ta kéo vào, chớ khiến nhân dân phải phiền-nhiễu.

Nói xong liền đem bản tâu bỏ vào trong hộp, ngoài bọc một lần gấm, giao cho *Hàng-khôi-thần*. Lại sai tướng tiên-phong là *Trương vinh* đem quân đi bộ tiếng.

Hàng-khôi-thần cáo-từ ra đi, phò-mã *Triệu cầu* lại gọi một bức gia-thư về dặn rằng :

— Công-tử nên cẩn-thận, chớ có nóng-nảy vội đến ngục-thất làm chi. Đợi khi đại-sự thành rồi thì cô-phụ và cô-mẫu sẽ được ra cả. bấy giờ cốt-nhục đoàn-viên, lại cùng nhau một nhà sum-họp vậy.

Hàng - khôi - thần lên ngựa đi, *Trương vinh* đem một toán quân đi theo. Khi đến ngoài thành, *Trương-vinh* tiến ngựa lên trước, gọi viên tướng thủ-thành mà bảo rằng :

— *Hàn-vương* và *Triệu-vương* có phụng mệt-chỉ của thái-hậu đòi về triều-kiến, nay sai quan tham-tán đây vào trước để dâng biểu, tướng-quân nên mau mau mở cửa thành.

Quan thủ-thành đó-đốc không dám trái lệnh, nhất-diện sai người phi báo *Triệu-phượng* và *Triệu-lân*, còn nhất-diện vẫn phải nghiêm-cẩm cửa thành, không được mở vội.

Hồi lâu, có hai tên nội-giám đến truyền bảo cho quan thủ-thành đó-đốc rằng :

— Thái-hậu giáng-chỉ cho được vào thành.

Quan thủ-thành đó-đốc truyền mở cửa thành cho một mình *Hàng-khôi-thần* vào mà thôi, còn bao nhiêu quân-sĩ đều phải đứng ở ngoài thành cả.

Hàng-khôi-thần vào đến triều-đường, tay cầm bản tâu, để trình ở trước long-án. Thái hậu mở xem, động lòng xót-thương, ứa hai hàng nước mắt xuống mà khóc. Lại truyền tuyên đọc cho các quan cùng nghe. Các quan văn võ tỉ-tê thần cũng đều chửa chan giọt lệ.

Thái-hậu phán hỏi các quan văn võ rằng :

— Nay *Hàn-vương* và *Triệu-vương* đã về đây thì còn phải dùng ai làm giám-quốc nữa. Từ khi ta lâm-triều, chỉ lo có đứa iêu gian là *Đỗ-man-hung-phục* kia, nhưng phò-mã *Triệu-cầu* đã bắt được rồi thì thật là một cái phúc to cho triều-đình vậy. Âu là ngày nay ta triệu *Hàn-vương* và *Triệu-vương* vào đây để cùng coi giữ việc nước, các quan triều thần nghĩ thế nào ?

Thái hậu nói xong, lại nức nở khóc hoài. Các quan văn võ cũng đều khóc mà tâu rằng :

— Muôn tâu thái-hậu ! Thần-dân nghe mấy lời trong bản tâu của *Hàn-vương* và *Triệu-vương*, thật lấy làm hổ-thẹn muôn vàn. Thần-dẳng bấy lâu bị gian-nhân lừa dối, luống những mê-muội không biết chi cả, từ khi được hai quốc-cữu (trỏ *Triệu-phượng* và *Triệu-lân*) ngày đêm diễn dụ tai thần-đẳng đã hiểu được đại-nghĩa, vậy xin một lòng tận trung báo quốc, để chuộc cái tội lỗi bấy lâu...

(Còn nữa)

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NAM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1684 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 28 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn